

gondolatébresztő és továbbgondolásra serkentő tanácskozásnak két jugoszláviai részvevője is volt: Dunja Rihtman-Augustin a zágrábi Népművészeti Intézetből (Insztitut za narodnu umjetnost) és Jung Károly az újvidéki Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézetéből.

ÉRTÉKES RÉGÉSZETI TÁRGYAK KÖZÉP-BACSKÁBAN. A Szabadkai Városi Múzeum ez év nyarán folytatta a Topolya környékén három évvel ezelőtt megkezdett ásatásokat. A község őstörténetének feltárására indított, nem kevesebb mint tíz évre szóló feltáró munka keretében a szabadkai régészek Ritz Péter vezetésével Bački Sokolacra avar kori temetőt tártak föl. Összesen 34 sírt ástak ki, melyekből nem kevés lelet, elsősorban ékszerek és használati tárgyak kerültek elő. Az értékebb példányok közé tartozik több, dinnyemag alakú üveggyöngygel díszített fülbevaló, továbbá a karperecek, tűtartók és orsógombok. Az egyik sírből 21 részből álló veretor került elő, amelynek egyikén mitikus jelenet látható emberábrázolással. A bronzveretet valószínűleg bizánci vagy avarokhoz került „civilizált” mesterek készítették. A Bački Sokolac-i ásatások az avar kor kései periódusából szolgáltatottak újabb adatokat, s járultak hozzá Közép-Bácska múltjának még jobb megismeréséhez.

ÚJABB FOLDRAJZI ADATTÁR Szabadka és Topolya földrajzi neveinek adattára után az újvidéki Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete, Nyelvészeti Füzetek sorozatában, megjelentette Kishegyes és környéke földrajzi neveinek adattárát is, dr. Matijevics Lajos munkáját. Az újabb adattár Kishegyes, Fetetics, Szekics (Lovćenac) és Újfalu

(Selište) földrajzi neveit tartalmazza, a három eddig megjelent kiadvány pedig már úgyszólván teljes egészében feldolgozta és rendszerezte Közép-Bácska és részben Észak-Bácska névanyagát. A most megjelent kötet célja is csupán néveredeztetés nélküli adattár közlése, de, mint az első füzet bevezetőjében is olvashattuk, főleg a gazdasági, művelődési, hadtörténeti, vizrajzi, néprajzi, művészettörténeti, topográfiai, közlekedési és településtörténeti múlt vizsgálatához és bemutatásához szolgált adatokat, s így az általános nyelvészettel foglalkozókon kívül számos más történeti jellegű kutatómunkában is használható. Arról, milyen információkat adnak a földrajzi neveket tartalmazó kötetek, ugyancsak az első füzetben olvashatunk. „A Vajdaság-szerze gyűjtött gazdag névanyag — áll a bácsstopolyai adattár előszavában —, ... elárulja a táj képét, jellegét, a talaj minőségét, a korábbi helyrajzi viszonyokat, a természetes terep formáját, a határ képét, történetét, tagolódását, a tagolódás változását, a művelés és gazdálkodás módját, a művelés módjának változását, a birtoklás módját, földesúri községi birtokok meglétét illetve hiányát, a XIX. századi tagosítást, a telepítést, az újratelepítést. A háttér bíró emberre is lehet következtetni a nevekből. Megőrizte a név az egykor ott lakó családok nevét, a lakosok nemzetiségi hovatartozását, foglalkozását, társadalmi-gazdasági viszonyait, törvénykezési szokásait, védekezését a településre törő török-tartár veszedelem ellen, s nem utolsósorban megőrizte a politikai történetet is. Általánosan ismert tétel, hogy egy-egy település földrajzi névanyagában kifejezésre jut az embernek a környezetéhez, lakóhelyéhez, gazdasági és a helynevek felvilágosítást ayóítanak arról a hosszú fejlődésről, mely a le-

települt ember munkája nyomán valamelyik falu vagy város bel- és külterületén végbement.”

SZÍNÉSZNOVENDÉKEINK TANYASZÍNHÁZA. Nem kis feladatra vállalkoztak az újvidéki Színművészeti Akadémia első generációjának éppen most végzett hallgatói. Néhány fiatalabb, itt, illetve Budapesten tanuló színésznovendékekkel együtt, az akadémia támogatásával Tanyaszínház néven alkalmi társulatot létesítettek, és augusztus folyamán bejárták Adá, Topolya, Zenta és Kanizsa község falvait és tanyacsoportjait, azt a mintegy húsz települést, ahova megfelelő teremhiány folytán színház még nem látogatható el. A kilenc vállalkozó szellemű színésznovendék csacsifogatós ekhós szelébrel járta a Tisza-vidéket és Észak-Bácskát, hogy piac- és főtéren, templom előtti terepeken vagy pedig futballpályán előadják egyfelvonásosokból és jelenetekből álló műsorukat. Helyiák György rendezőnovendék vezetésével Baranyi Ferenc A lónak vélt menasszonyról című verses történetét, Móricz Zsigmond Dinnyék és Hans Sachs Ordögöt idéző diákját mutatták be és egy lengyel szerző tréfáját a részeges vargáról. Nemcsak a kiváló ötlet és a színházat csak a tévéről ismerő közönség érthető érdeklődése jellemezte ezt a majd egyhónapos utat, hanem a jó darabválasztás és a színészi-rendezői teljesítmények is. Komédiázásuk fesztelen, de ugyanakkor mértéktartó, mely egy percre sem csap át röpacszkodásba. Sőt! Kellő érzékkel és mértékkel, tapasztalt színészekre való biztonsággal alakítottak, egyes jelenetekben pedig már-már bravúrosan is. Valamennyiüknek — Földi Lászlónak és Kovács Frigyesnek, Czifra Erikának és Tallós Zsuzsának, Szirácki Katalinnak és Csirmaz Margitnak, Horvát Gézáknak

és a színész és rendező Hernyáknak voltak szép, valóban hiteles pillanatai. Így előadásuk igazi szint jelentett Vajdaság eléggé eseménytelen nyári művelődési életében.

ŽUPANČIĆ VERSEI MAGYARUL. A XX. századi szlovén irodalom legjelentősebb egyénisége Oton Župančič születésének századik évfordulója alkalmából a muraszombati Pomourska založba és a Forum Könyvkiadó magyar fordításban megjelentette a költő válogatott verseit. A *Te titok-virág* című kötet a költő mintegy negyven versét tartalmazza. A válogatást és a versek nyersfordítását Jože Hradil végezte, a fordítást pedig Weöres Sándor vállalta. A két kiadóháznak ez az első közös kiadványa, de várható, hogy a közeljövőben újabb könyvek jelennek meg közös gondozásban. Ezenfelül a szlovén kiadó érdekelt a Forum kiadványainak, könyveinek és folyóiratainak teljesítésében is Szlovénia területén.

KÉT VAJDASÁGI KARIKATURISTA SIKERE. Figyelemreméltó sikert ért el Szeles Károly, a *Magyar Szó* karikaturistája. *Tizenhárom testőr* című félórás humoros dokumentumfilmjével elnyerte a bordigherai (Olaszország) humorfesztivál filmdíját. Szeles 17 nemzetközi hírnevű rajzolóit invitált meg, hogy a karikátúra nyelvén szóljanak a bürokráciáról, majd az általuk készített karikatúrákat animálta. A „megszólatatott” karikatursisták között volt a francia Raymond Peynet, az olasz Gigi Montobio, a török Nihar Tubler, az argentin Quino, a cseh Adolf Born és mások. Szeles filmjének Olaszországban nagy sajtóvisszhangja volt, többek között az *Avanti*, az *Il Giorno*, a *Corriere della Sera* és a *Gazetta del Popolo* is foglalkozott vele, elsősorban az ötlet-

dús rendezésben látva a film fő eredményét. A félórás filmet őszre mutatja be az Újvidéki Televízió.

Nem kisebb sikert ért el Léphalf Pál, az újvidéki tévésódió újságíró-

karikaturistája. A Montrealban rendezett nagy nemzetközi karikatúra-kiállításon második díjat nyert a környezetvédelem témájára készült alkotásával.